

Nr. 5

Mandag 6. februar 1950

Det økonomiske oppgjør.

FØLGE DET NU FREMLAGTE FORSLAG til statsbudsjett er de samlede utgifter til det politiske rettsoppgjør inntil 1. juli 1950 oppført med ca. kr. 149.313.000,00 og de samlede «inntekter» med ca. kr. 172.812,00. Erstatningsdirektoratet har i alt hatt ca. 3000 landssvikboer under tilsyn og pr. 1. nov. 1949 gjenstod 599 av disse. En stor del av dem antas etter hvert å ville gå over til avvikling eller konkur.

PR. 1. DESEMBER 1949 var det i alt idømt bøter med ca. kr. 50.079.000,00, inndragninger med ca. kr. 136.052.000,00, erstatninger med ca. kr. 69.740.000,00, saksmkostninger med ca. kr. 120.000,00 og påløpne utpantingsgebyrer med ca. kr. 51.000,00. Samtidig var det til Erstatningsdirektoratet innbetalt ca. kr. 143.251.000,00, d.v.s. ca. 57 pst. Erstatningsdirektoratets utgifter er for 1950—51 foreslått bevilget med ca. kr. 1.100.000,00, og de samlede utgifter til Erstatningsdirektoratet kommer opp i ca. kr. 16.349.000,00. Utgiftene til landssvikpolitiet har inntil 1949—50 utgjort i alt ca. kr. 27.800.000,00.

SLIK RULLES DET MED MILLIONENE i det politiske rettsoppgjør, som ble iverksatt av London-regjeringen med god hjelp av roik her hjemme, som under okkupasjonen hadde sitt trygge levebrød takket være NS-folkenes omsorgstulle forvaltning og pågaaenhet overfor okkupanten. Men alle disse tall er allikevel illusoriske, for man må ikke regne med millioner eller hundreder millioner, men med milliarder, når det er tale om det nasjonale økonomiske tap som dette oppgjør har påført landet. Tenk bare på de titusener som i årevis var uten levebrød og erverv, på alle gardsbruk som ble satt tilbake på grunn av at arbeidskraften ble lammet ved langvarig fengsel, på alle de små og store bedrifter og forretninger som ble forvaltet ihjel og som ikke er kommet på fote. Det er ennå for tidlig å sette opp nøyaktige tall for disse tap, men de skal nok komme, og de vil vise et forferdende resultat, som ingen Marshallhjelp noen gang kan oppveie — helt bortsett fra at det meste av denne hjelpen bare er lan, noe som helst skal skjules for den skattepinte almenhet.

DET KAN VÆRE ALL GRUNN TIL Å MINNE om dette i dag, når det nye forslag til statsbudsjett er fremlagt i all dets trøstesløshet. Det er dobbelt grunn til å reflektere over den måte «velferdsstaten» søkes gjennomført på. Det er jo intet annet enn legalisert plyndring og roveri, slik som NS-folkene er blitt behandlet, og stortingsmann Moseid har rett når han i odelstingets møte 22. juli 1949 kalte landssviklovgivningen for «jaktloven», utslag av temmelig «tynnelitte nerver», et uttrykk som høyesterettsdommer Ferd. Schjelderup bruker i et brev til Nygaardsvold i 1944. Selv sagt er det hevn, skriver redaktør Torolf Elster, som er en av regjeringens håndgangne menn, eller som protokollkomiteens formann, Grønland, sa 5. juli 1948 under en debatt om landssvikoppgjøret, som svar på et forslag fremmet av en av hans medrepresentanter, at han betraktet det som «et uttrykk for noe av havnens og hatets evangelium».

DET ER OVERFOR ALT DETTE MISBRUK AV MAKT at vi tar til motmæle, overfor lovløsheten i de provisoriske anordningers navn. Og vårt mål er slettelse av strafferegistret, alle tillitstap gjenopprettet, gjeninnsettelse i fratatte stillinger eller ansettelse i jevn gode stillinger, tilbakebetaling av fratatte verdier og erstatninger for økonomisk tap ved rettsforfølgelsene og den offentlige forvaltning av formuer og boer. Det er Forbundet for Sosial Oppreising som her går i spissen. Enkeltvis nytter det så lite overfor all den uforsonlighet som man møter hos de dertil innrettede myndigheter, men i saklig underbyggede argumenter skal vi først søke å overbevise folket og dernest med denne opinion i ryggen tvinge myndighetene til et rettfærdig oppgjør, slik at vårt land påny kan innta sin plass som likeverdig blant de vesteuropeiske stater. Derfor maner vi alle, som er rammet av det politiske rettsoppgjøret, til å slutte opp om Forbundet. Dets styrke avhenger av tilslutningen — dets resultater av dets styrke.